

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

741/0

**Návrh poslanců Víta Rakušana, Věry Kovářové, Jana Farského, Petra
Gazdíka, Jany Krutákové a Petra Pávka na vydání zákona, kterým se
mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších
předpisů**

Zástupce předkladatele: Rakušan V. a další
Doručeno poslancům: 31. ledna 2020 v 15:34

N á v r h

ZÁKON

ze dne 2020,

kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o vysokých školách

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění zákona č. 210/2000 Sb., č. 147/2001 Sb., č. 96/2004 Sb., č. 121/2004 Sb., č. 473/2004 Sb., č. 436/2004 Sb., č. 562/2004 Sb., č. 342/2005 Sb., č. 552/2005 Sb., č. 161/2006 Sb., č. 310/2006 Sb., č. 165/2006 Sb., č. 624/2006 Sb., č. 362/2003 Sb., č. 261/2007 Sb., č. 296/2007 Sb., č. 189/2008 Sb., č. 110/2009 Sb., č. 419/2009 Sb., č. 159/2010 Sb., č. 365/2011 Sb., č. 420/2011 Sb., č. 48/2013 Sb., č. 64/2014 Sb., č. 137/2016 Sb., č. 230/2016 Sb., č. 24/2017 Sb., č. 183/2017 Sb., č. 200/2017 Sb., č. 303/2017 Sb., č. 168/2018 Sb., č. 111/2019 Sb. a č. 32/2019 Sb., se mění takto:

Čl. I

1. V § 21 odst. 1 písm. j) se tečka nahrazuje čárkou.
2. V § 21 odst. 1 se za písm. j) vkládá nové písmeno, které zní:
„(k) informovat příslušný orgán finanční správy studenta a příslušný orgán správy sociálního zabezpečení studenta o zápisu studenta do studia, o přerušení studia studenta, o opětovném zápisu studenta do studia a o ukončení studia studenta.“

Čl. II

1. V § 42 odst. 1 písm. j) se tečka nahrazuje čárkou.
2. V § 42 odst. 1 se za písm. j) vkládá nové písmeno, které zní:
„(k) informovat příslušný orgán finanční správy studenta a příslušný orgán správy sociálního zabezpečení studenta o zápisu studenta do studia, o přerušení studia studenta, o opětovném zápisu studenta do studia a o ukončení studia studenta.“

ČÁST DRUHÁ

ÚČINNOST

Čl. I

Tento zákon nabývá účinnosti 1. ledna 2022.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu

Současná právní úprava nikterak neupravuje povinnost vysokých škol (ať již vysokých škol veřejných, tak vysokých škol soukromých) informovat příslušné státní orgány o skutečnosti, že fyzická osoba získala zápisem do studia status studenta, přičemž tuto skutečnost musí většinou prokazovat fyzická osoba (student) sama, mnohdy formou papírového potvrzení o studiu, o jehož vydání musí požádat na konkrétní vysoké škole, kde je přes matriku konkrétní vysoké školy ověřeno, zda je konkrétní fyzická osoba skutečně studentem a následně je jí vydáno příslušné potvrzení o studiu.

Status studenta s sebou přináší mnohé úlevy (ať již daňové, sociální, apod.), či jiné výhody, které nejsou dle názoru navrhovatelů zanedbatelné, přičemž navrhovatelé mají za to, že by bylo na místě upravit, aby tyto rozhodné skutečnosti (tj. zejména zápis do studia, přerušení studia, opětovný zápis do studia a ukončení studia) o fyzické osobě - studentovi, byly předávány, resp. sdíleny přímo mezi vysokou školou a příslušným správním orgánem.

Nelze opomenout ani skutečnost, že vysoké školy většinou vydávají potvrzení o studiu na konkrétní semestr, nebo na celý akademický rok, přičemž toto potvrzení (vydané v papírové formě) již nikterak nezohledňuje skutečnosti, pokud se např. fyzická osoba - student rozhodne v průběhu semestru nebo akademického roku studium na vysoké škole přerušit, nebo ukončit.

Navrhovatelé mají tedy za to, že je na místě stanovit vysokým školám povinnost informovat příslušné orgány finanční správy a příslušné orgány správy sociálního zabezpečení o tom, zda se konkrétní fyzická osoba zapsala do studia, zda studium přerušila, zda se opětovně do studia zapsala, nebo zda studium ukončila, tj. informovat uvedené státní orgány o skutečnosti, zda je konkrétní osoba student a zda mu náleží úlevy a výhody spojené s tímto statusem.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Hlavním smyslem navrhované úpravy je stanovit vysokým školám povinnost informovat příslušné orgány finanční správy a příslušné orgány správy sociálního zabezpečení o tom, zda se konkrétní fyzická osoba zapsala do studia, zda studium přerušila, zda se opětovně do studia zapsala, nebo zda studium ukončila, tj. informovat uvedené státní orgány o skutečnosti, zda je konkrétní osoba student a zda mu náleží úlevy a výhody spojené s tímto statusem.

Současná právní úprava uvedené nikterak neřeší, přičemž s ohledem na skutečnost, že se statutem studenta jsou spojeny úlevy (ať již daňové, sociální, apod.) a jiné výhody, mělo by dle návrhů být i v zájmu státu mít přehled o tom, zda konkrétní fyzická osoba je skutečně studentem či nikoliv a nespolehat se na vydaná potvrzení o studiu, o které musí žádat student na konkrétní vysoké škole.

Navrhovanou úpravou se rovněž eliminují situace, kdy vysoká škola vydává potvrzení o studiu na konkrétní semestr nebo celý akademický rok, kdy toto potvrzení o studiu již nikterak nezohledňuje skutečnost, kdy se student rozhodne v průběhu semestru nebo akademického roku studium na vysoké škole přerušit, nebo ukončit.

Stejně tak dojde k usnadnění situace občanů - studentů, kteří již nebudou muset před příslušnými státními orgány prokazovat, že jsou skutečně zapsáni ke studiu na konkrétní vysoké škole.

Navrhovaná úprava pak dopadá jednak na veřejné vysoké školy, tak na vysoké školy soukromé.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

4. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních dvorů orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh zákona je v souladu s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních dvorů orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

5. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Návrh zákona je v souladu s mezinárodními úmluvami, jimiž je Česká republika vázána.

6. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty

Návrh zákona nebude mít žádný negativní hospodářský ani finanční dopad na státní nebo jiný veřejný rozpočet.

Zvláštní část

ČÁST PRVNÍ

K čl. I bodu 1

Formální úprava příslušného ustanovení v důsledku přidání nového písmene.

K čl. I bodu 2

Přidání nového písmene rozšiřujícího povinnosti veřejných vysokých škol o povinnosti informovat příslušný orgán finanční správy studenta a příslušný orgán správy sociálního zabezpečení studenta o zápisu studenta do studia, o přerušení studia studenta, o opětovném zápisu studenta do studia a o ukončení studia studenta

K čl. II bodu 1

Formální úprava příslušného ustanovení v důsledku přidání nového písmene.

K čl. II bodu 2

Přidání nového písmene rozšiřujícího povinnosti soukromých vysokých škol o povinnosti informovat příslušný orgán finanční správy studenta a příslušný orgán správy sociálního zabezpečení studenta o zápisu studenta do studia, o přerušení studia studenta, o opětovném zápisu studenta do studia a o ukončení studia studenta

ČÁST DRUHÁ

K čl. I

Úprava nabytí účinnosti zákona, a to tak, že zákon nabývá účinnosti patnáctým dnem po jeho vyhlášení ve Sbírce zákonů.

V Praze dne 29. ledna 2020

Mgr. Vít Rakušan v. r.

Ing. Věra Kovářová v. r.

Mgr. Jan Farský v. r.

Mgr. Petr Gazdík v. r.

Ing. Jana Krutáková v. r.

Ing. Petr Pávek v. r.

Text dotčených ustanovení zákona o vysokých školách

§ 21

Další povinnosti veřejné vysoké školy

(1) Veřejná vysoká škola je povinna

- a) každoročně vypracovat, předložit ministerstvu a jako neperiodickou publikaci zveřejnit výroční zprávu o činnosti a výroční zprávu o hospodaření vysoké školy v termínu a formě, kterou stanoví ministr opatřením zveřejněném ve Věstníku ministerstva,
- b) vypracovat, projednat s ministerstvem a zveřejnit strategický záměr veřejné vysoké školy v termínu a formě, kterou stanoví ministr,
- c) poskytovat Akreditačnímu úřadu a ministerstvu na jejich žádost ve stanovených termínech a bezplatně informace potřebné pro jejich činnost podle tohoto zákona,
- d) poskytovat uchazečům o studium, studentům a dalším osobám informační a poradenské služby související se studiem a s možností uplatnění absolventů studijních programů v praxi,
- e) činit všechna dostupná opatření pro vyrovnání příležitostí studovat na vysoké škole,
- f) činit vhodná opatření pro studium rodičů a osob, které převzaly dítě do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu podle občanského zákoníku nebo právních předpisů upravujících státní sociální podporu, a to po dobu, po kterou by jinak trvala jejich mateřská či rodičovská dovolená (dále jen „uznaná doba rodičovství“),
- g) provádět vnitřní hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností vysoké školy za podmínek stanovených v § 77b,
- h) ve veřejné části svých internetových stránek zveřejňovat seznam studijních programů, které uskutečňuje, jejich typy a profily, formy výuky, standardní doby studia a informace o jejich dostupnosti pro osoby se zdravotním postižením, a seznam oborů, ve kterých je oprávněna konat habilitační řízení nebo řízení ke jmenování profesorem, s uvedením fakulty, je-li studijní program nebo obor, ve kterém je oprávněna konat habilitační řízení nebo řízení ke jmenování profesorem, uskutečňován na fakultě; o změnách prováděných v rámci oprávnění vyplývajících z institucionální akreditace a o změnách ve výčtu uskutečňovaných studijních programů je povinna předem informovat Akreditační úřad,
- i) zveřejňovat ve veřejné části svých internetových stránek registrované vnitřní předpisy veřejné vysoké školy včetně údajů o době jejich platnosti a účinnosti,
- j) ve veřejné části svých internetových stránek zveřejňovat informace o omezení nebo odnětí institucionální akreditace, o omezení nebo zániku oprávnění uskutečňovat studijní program, o omezení nebo odnětí akreditace studijních programů a o

pozastavení nebo odnětí akreditace habilitačního řízení nebo řízení ke jmenování profesorem.

k) informovat příslušný orgán finanční správy studenta a příslušný orgán správy sociálního zabezpečení studenta o zápisu studenta do studia, o přerušení studia studenta, o opětovném zápisu studenta do studia a o ukončení studia studenta.

(2) Výroční zpráva o činnosti veřejné vysoké školy obsahuje mimo jiné:

- a) přehled činností vykonávaných v kalendářním roce,
- b) rámcové výsledky hodnocení činnosti vysoké školy,
- c) změny vnitřních předpisů a změny v orgánech vysoké školy, k nimž došlo v průběhu roku,
- d) další údaje stanovené správní radou veřejné vysoké školy.

(3) Výroční zpráva o hospodaření veřejné vysoké školy obsahuje mimo jiné:

- a) roční účetní závěrku a zhodnocení základních údajů v ní obsažených,
- b) výrok auditora k roční účetní závěrce, pokud byla auditorem ověřena,
- c) přehled o peněžních příjmech a výdajích,
- d) přehled rozsahu příjmů a výnosů v členění podle zdrojů,
- e) vývoj a konečný stav fondů,
- f) stav a pohyb majetku a závazků,
- g) úplný objem nákladů v členění na náklady pro plnění činností doplňkových a ostatních.

(4) Výroční zpráva o činnosti a výroční zpráva o hospodaření a strategický záměr veřejné vysoké školy musí být veřejně přístupné.

§ 42

Další povinnosti soukromé vysoké školy

(1) Soukromá vysoká škola je povinna

- a) každoročně vypracovat, předložit ministerstvu a jako neperiodickou publikaci zveřejnit výroční zprávu o činnosti a v případě, že obdržela dotaci, i výroční zprávu o hospodaření vysoké školy v termínu a formě, kterou stanoví ministr,

b) vypracovat, projednat s ministerstvem a jako neperiodickou publikaci zveřejnit strategický záměr soukromé vysoké školy a každoroční plán realizace strategického záměru v termínu a formě, kterou stanoví ministr,

c) poskytovat Akreditačnímu úřadu a ministerstvu na jejich žádost ve stanovených termínech a bezplatně informace potřebné pro jejich činnost podle tohoto zákona,

d) provádět vnitřní hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností vysoké školy za podmínek stanovených v § 77b,

e) ve veřejné části svých internetových stránek zveřejňovat seznam akreditovaných studijních programů, které uskutečňuje, včetně jejich typu a profilu, formy výuky a standardní doby studia a jejich dostupnosti pro osoby se zdravotním postižením, a seznam oborů, ve kterých je oprávněna konat habilitační řízení nebo řízení ke jmenování profesorem; o změnách prováděných v rámci oprávnění vyplývajících z institucionální akreditace a o změnách ve výčtu uskutečňovaných studijních programů je povinna předem informovat Akreditační úřad,

f) ve veřejné části svých internetových stránek zveřejňovat informace o omezení nebo odnětí institucionální akreditace, o omezení nebo zániku oprávnění uskutečňovat studijní program, o omezení nebo odnětí akreditace studijních programů nebo o pozastavení nebo odnětí akreditace habilitačního řízení nebo řízení ke jmenování profesorem,

g) zveřejňovat ve veřejné části svých internetových stránek registrované vnitřní předpisy vysoké školy včetně údajů o době jejich platnosti a účinnosti,

h) činit vhodná opatření pro studium rodičů a osob, které převzaly dítě do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu podle občanského zákoníku nebo právních předpisů upravujících státní sociální podporu, a to po uznanou dobu rodičovství,

i) oznámit ministerstvu, že na soukromou vysokou školu byl prohlášen nebo ukončen konkurs podle předpisů upravujících úpadek a způsoby jeho řešení nebo že soukromá vysoká škola byla pravomocně odsouzena za trestný čin,

j) oznámit ministerstvu a Akreditačnímu úřadu zánik právnické osoby, která získala oprávnění působit jako soukromá vysoká škola, nebo její zrušení podle § 39a odst. 5,

k) informovat příslušný orgán finanční správy studenta a příslušný orgán správy sociálního zabezpečení studenta o zápisu studenta do studia, o přerušení studia studenta, o opětovném zápisu studenta do studia a o ukončení studia studenta.

(2) Na obsah výroční zprávy o činnosti soukromé vysoké školy se vztahuje § 21 odst. 2 obdobně, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak.¹⁴⁾

(3) Na obsah výroční zprávy o hospodaření soukromé vysoké školy se vztahuje § 21 odst. 3 obdobně, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak.

(4) Výroční zpráva o činnosti a výroční zpráva o hospodaření a strategický záměr soukromé vysoké školy musí být veřejně přístupné.